

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GINO CAMILLERI**

Seduta tad-19 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 1455/1998/1

**Formosa & Camilleri Limited u din bhala agenti f'Malta
tas-Socjeta` Guardian Royal Exchange Assurance plc
proprio u kif surrogata fid-drittijiet ta` l-assikurat
taghha Michael Attard Limited**

vs

**Seamalta Company Limited u The Cargo Handling
Company Limited**

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni fejn is-socjeta` attrici ppremettiet :

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fis-7 ta' Lulju 1997 is-socjeta` Michael Attard Ltd. importat gewwa Malta fuq il-bastiment M.V.Pinto konsenja ta' vetturi Peugeot liema konsenja giet ikkonsenjata lill-assikurat ta' l-attur bid-danni u nuqqasijiet spjegati fid-Dok A (survey report);

Illi ai termini tal-polza ta' Assigurazzjoni bejn l-attur u l-assikurat tieghu hu kellu jindenizza lill-assikurat tieghu tad-danni li sofra u b'hekk issa hu gie surrogat fid-drittijiet ta' l-istess assikurat;

Illi l-attur jikkwantifika id-danni fil-merkanzija de qua fl-ammont ta' erba' mija seba' u hamsin lira u wiehed u sittin centezmu (Lm457.61) li magghom jizdied l-ammont ta' tnejn u tletin lira (Lm32) bhala survey fee ghalhekk danni totali sofferti mill-attur fl-ammont ta' erba' mija, disa' u tmenin lira u wiehed u sittin centezmi (Lm489.61);

Illi l-konvenuti jew min minnhom huma responsabbli ghal dawn id-danni;

Ghalhekk is-socjeta attrici qed titlob li l-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandiex:

tiddikjara lill-konvenuti, jew min minnhom, responsabbli ghad-danni u nuqqasijiet fil-merkanija ta' l-assikurat ta' l-attur li ghalihom ghamel tajjeb l-attur;

tillikwida d-danni sofferti mill-attur fl-ammont ta' Lm489.61;

tikkundanna lill-konvenuti, jew minnhom, ihallsu lill-attur is-somma ta' Lm489.61 bhala danni sofferti mill-attur li ghalihom huma responsabbli l-konvenuti jew min minnhom;

Bl-ispejjez u interessi legali mid-data tan-notifika tac-citazzjoni, kontra il-konvenuti li huma minn issa ingunti ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta attrici debitament knfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghha;

Rat in-nota ta` l-eccezzjonijiet tas-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited fejn gie except :-

Illi preliminarjament ghandha tigi esebita l-polza ta` assikurazzjoni li a bazi taghha qed tigi allegat li sar il-hlas lill-impurtatur u ghandu daqs tant iehor jigi esebit icheque li bih sar l-allegat pagament mis-socjeta` attrici lis-socjeta` importatrici;

Illi fit-tieni lok, u minghajr pregudizzju ghall-premess, ghandu jigi ppruvat li l-hsarat u n-nuqqasijiet dedotti fic-citazzjoni attrici sehew waqt illi l-vetturi mertu tal-vertenza odjerna kienu fil-kustodja u taht il-kontroll assolut u supervizjoni tas-socjeta` konvenuta u li l-istess vetturi gew ikkonsenjati lis-socjeta` konvenuta ezenti mill-istess hsarat jew nuqqasijiet.

Illi fit-tielet lok, u bla pregudizzju ghall-premess, is-socjeta` konvenuta hija ezenta minn kull responsabbilta` u dan ai termini ta` l-artikolu 70 tar-Regolamenti tal-Port ta` l-1966 (kif emendati permezz ta` l-Avviz Legali Nru. 28/73) li jistipola li *“.....in the case of unit load or unitised cargo, the Director of Ports or his Contractor may, subject to the provisions of this regulation, give a receipt for the quantity only of unit load received from the ship”*. U ai termini ta` l-Att IX ta` l-1973, unit load jinkludi *inter alia*, *“.....vehicles rolled on or off a ship”*. Ghaldaqstant, galadarba is-socjeta` konvenuta taghti biss ricevuta tal-kwantita, hija ma tista` qatt tkun responsabbli ghan-nuqqasijiet u l-hsarat dedotti fic-citazzjoni attrici, peress illi ikkonsenjat lill-impurtatur l-istess ammont ta` karozzi li gew sbarkati f` idejha;

Illi fir-raba` lok, u minghajr pregudizzju ghall-premess, is-socjeta` konvenuta hija ezenti minn kull responsabbilita` u dan ai termini ta` l-artikolu 90 u l-iskeda tlettax (13) tar-Regolamenti tal-Port ta` l-1966, liema artikolu jipprovdi *inter alia* li r-responsabbilita` ta` merkanzija li tigi mahzuna jew stivata fil-berah hija ta` sid l-istess merkanzija;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fil-hames lok, u minghajr pregudizzju ghall-premess, is-socjeta` konvenuta m`hijiex responsabbli ghall-hsarat u n-nuqqasijiet dedotti fic-citazzjoni attrici stante li hija qdiet l-obbligi kollha imposti fuqha mil-ligi;

Illi fis-sitt lok, u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ammont ta` danni dedott fic-citazzjoni attrici huwa eccessiv u ghaldaqstant ghadu jigi ppruvat kif l-attur wasal ghall-ammont;

Illi fis-seba` lok, u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ebda imghax ma hu dovut stante li s-socjeta konvenut qatt ma giet interpellata biex thallas ebda ammont ta` danni, u li siccome din si tratta ta` kawza ta` danni, il-likwidazzjoni ta` l-ammont dovut tigi determinata bis-sentenza finali;

Illi ghaldaqstant, in vista tal-premess, it-talbiet attrici, il-kwantu diretti kontra is-socjeta` konvenuta, huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu rispinti bl-ispejjez kontra s-socjeta` attrici;

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta` konvenuta The Cargo Handling Company Limited debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghha;:

Rat in-nota ta` l-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta Sea Malta Company Limited fejn gie except :-

Fl-ewwel lok, u fi kwalunkwe kaz, id-danni reklamati ma jirrizultawx mit-Tally Sheet rilevanti, kopja ta` liema hi hawn annessa u mmarkata Dokument "A" anzi id-discharging tally sheet turi li ma kien hemm l-ebda dannu fuq il-vetturi migjuba fuq il-vapur pinto fis-7 ta` Lulju 1997;

Fit-tieni lok il-klawsola tal-esnoeru kontenuta fil-polza tal-karigu ghat-tenur ta` liema l-konvenut ma hux responsabbli ghad-danni reklamati Dokument "B";

Fit-tielet lok li t-talba ta` l-attur hija infondata fil-fatt u fil-ligi u ghandha tigi michuda;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta` Sea Malta Company Limited debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghha;

Semghet ix-xhieda prodotti mis-socjeta attrici;

Rat l-affidavit ta' Renato Pullicino prodott mis-socjeta konvenuta Sea Mata Company Limited;

Semghet ix-xhud prodott mis-socjeta konvenuta Cargo Handling;

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Rat li l-kawza giet differita sabiex tinghata s-sentenza;

Ikkonsidrat:

Mill-provi prodotti jirrizulta li fis-7 ta` Lulju 1997 is-socjeta` Michael Attard Limited importat konsenja ta` vetturi tal-marka Peugeot konsistenti minn tlieta u tletin (33) vettura. Jirrizulta ukoll li meta l-imsemmija vetturi gew konsenjati lill-imsemmija socjeta importatrici xi uhud minnhom kellhom il-hsarat kif ukoll in-nuqqasijiet li huma deskritti fid-dokumenti esibiti a fol.6 u 7 tal-process. Jirrizulta ukoll li dawn il-hsarat u nuqqasijiet gew riskontrati qabel ma l-vetturi gew rilaxxjati mid-Dwana;

Is-socjeta attrici, ai termini tal-polza ta` assicurazzjoni relattiva, bhala s-socjeta assikuratrici, kellha tindennizza lill-imsemmija socjeta importatrici ghal dawn il-hsarat u nuqqasijiet. F'dan ir-rigward, jirrizulta li s-socjeta attrici hallset lis-socjeta importatrici, ghall-istess danni u hsarat, is-somma komplessiva ta' erba` mija, disa` u tmenin lira u wiehed u sittin centezmi (Lm489.61) li jinkludu d-drittijiet ghas-“survey” relattiva. Ghalhekk is-socjeta' attrici assikuratrici giet surrogata fid-drittijiet kollha tas-socjeta attrici sal-imsemmija somma komplessiva;

Fic-citazzjoni s-socjeta attrici assikuratrici tippremetti li s-socjetajiet konvenuti, jew minn minnhom, huma responsabbli ghal dawn l-istess hsarat u nuqqasijiet u

ghalhekk l-istess socjeta attrici qed titlob li jigi dikjarat li l-konvenuti, jew min minnhom, huma responsabbli ghad-danni u nuqqasijiet fil-merkanija in kwestjoni. Qed titlob ukoll li jigu likwidati dawn l-istess danni fl-imsemmija somma ta' Lm489.61 u li l-konvenuti, jew minn minnhom, jigu kundannati jhallsu l-istess somma bhala danni;

Is-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited qed tecepixxi li fl-ewwel lok ghandha tigi esebita l-polza ta' assikurazzjoni in kwestjoni u ghandu ukoll jigi esebit ic-cheque li bih sar l-allegat pagament lis-socjeta importatrici. Teccepixxi ukoll li ghandu jigi ppruvat li l-allegati hserat u n-nuqqasijiet sehew waqt illi l-vetturi in kwestjoni kienu fil-kustodja u taht il-kontroll taghha. Inltre teccepixxi li hi ezenti minn kull responsabbilta' ai termini tar-Regolamenti tal-Port ta' l-1966 u li hi mhux responsabbli ghall-hserat u n-nuqqasijiet in kwestjoni stante li qdiet l-obbligi kollha imposti fuqha mil-ligi. L-istess socjeta konvenuta teccepixxi li l-ammont ta' danni pretiz hu eccessiv. Fl-ahhar nett teccepixxi li, fi kwaluinkwe kaz, l-ebda imghax ma hu dovut;

Da parti taghha s-socjeta' konvenuta l-ohra Sea Malta Company Limited qed teccepixxi li id-danni reklamati ma jirrizultawx mit-Tally Sheet rilevanti, li turi li ma kien hemm l-ebda danni. L-istess socjeta konvenuta inltre ghamlet referenza ghal-klawsola tal-esnoeru kontenuta fil-polza tal-karigu;

L-imsemmija l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta konvenuta Sea Malta ghandha tigi akkolta. In effett mit-tally li sar meta l-vetturi tnizzlu minn abbord, jirrizulta li, dak il-hin, ma gewx riskontrati l-ebda danni jew hserat. Infatti mit-“tally sheet” relativa (a fol.35) jirrizulta li ma saru l-ebda rimarki u ghalhekk ma gew innotati l-ebda hserat jew danni fil-vetturi in kwestjoni. Ir-rappresentant li ha hsieb jghamel dawn il-verifiki, ghan-nom tas-socjeta konvenuta Sea Malta, kkonferma li huwa esamina l-vetturi in kwestjoni u ma sab l-ebda hserat jew nuqqasijiet. Dan l-istess xhud ikkonferma li rappresentant tas-socjeta konvenuta l-ohra Cargo Handling, kien presenti meta sar dan it-“tally” u difatti huwa ffirmat ukoll l-istess “tally sheet”.

B'hekk jirrizulta li meta l-vetturi tnizzlu minn fuq il-vapur u ghalhekk gew fil-pussess tas-socjeta konvenuta Cargo Handling, ma kellhomx il-hsarat u n-nuqqasijiet li in effett gew riskontrati meta l-vetturi gew konsenjati lis-socjeta importatrici. In vista ta' dan kollu l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta konvenuta Sea Malta ghandha tigi akkolta u b'hekk l-istess socjeta konvenuta ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-giudizzju;

Mill-provi kollha prodotti jirrizulta li l-hsarat u n-nuqqasijiet in kwestjoni sehew meta l-vetturi kienu fil-kustodja u fil-kontroll tas-socjeta konvenuta Cargo Handling, li ghalhekk ghandha tigi ritenuta responsabbli ghall-istess hsarat u nuqqasijiet. Fid-dawl tar-rizultanzi kollha l-eccezzjonijiet kollha tal-istess socjeta konvenuta Cargo Handling ghandhom jigu rigettati. B'mod partikoari ma jirrizultax li hu applikabbli xi esoneru fil-konfront tas-socjeta konvenuta Cargo Handling skond ir-Regolamenti tal-Port ta' l-1966;

Jirrizulta ukoll li d-danni relattivi ghandhom jigu likwidati fis-somma ta' erba mija u disa u tmenin liri maltin u wiehed u sittin centezmi (Lm489.61), filwaqt li l-imghaxxijiet ghandhom jibdew jiddekorru mid-data ta' din is-sentenza;

Ghalhekk l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta Sea Malta ghandha tigi akkolta u b'hekk din is-socjeta konvenuta ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju. L-eccezzjonijiet tas-socjeta konvenuta l-ohra Cargo Handling jimmeritaw li jigu rigettati u konsegwentement din is-socjeta' konvenuta ghandha titqies li hi responsabbli ghad-danni in kwestjoni. Dawn id-danni ghandom jigu likwidati fis-somma ta' Lm489.61;

Ghal dawn il-motivi kollha:

Tiddeciedi billi fl-ewwel lok tilqa l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta konvenuta Sea Malta Company Limited u b'hekk l-istess socjeta konvenuta qed tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju, billi fit-tieni lok tichad l-eccezzjonijiet kollha tas-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company

Kopja Informali ta' Sentenza

Limited u billi fit-tielet lok tilqa t-talbiet kollha attrici pero' fil-konfront biss tas-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited u b'hekk tiddikjara lill-istess socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited responsabbli ghad-danni u nuqqasijiet fil-merkanija ta` l-assigurat tas-socjeta attrici assikuratrici u li ghalihom ghamlet tajjeb l-istess socjeta' attrici; tillikwida d-danni relattivi fl-ammont ta` erba mija disa u tmenin liri maltin u wiehed u sittin centezmu (Lm489.61) u tikkundanna lis-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited thallas lis-socjeta attrici l-istess somma ta` Lm489.61 in linea ta' danni u dana bl-imghaxxijiet kollha legali mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-effettiv pagament;

Spejjez kollha kontra s-socjeta konvenuta The Cargo Handling Company Limited bl-eccezzjoni tal-ispejjez tas-socjeta konvenuta Sea Malta li ghandhom jithallsu mis-socjeta attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----